

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

© Р.І. Васьків, І.В. Боднар, Н.М. Сабат, 2014

Традиційні підходи до управління економічними аспектами безпеки транспортних підприємств пов'язані переважно з застосуванням систем фінансування збитків: як покрити їх так, щоб підприємство могло швидко відновитися після виникнення будь-якого несприятливого інциденту. Основними методами реалізації даної цілі є страхування і хеджування, які можуть захищати грошові потоки від раптових перепадів і забезпечувати безперервне і достатнє фінансування програми інвестицій. Однак з точки зору підвищення рівня економічної безпеки підприємства ці системи недостатньо ефективні, оскільки мають ряд істотних проблем, зокрема вони:

- застосовні тільки до певних типів загроз (ризиків);
- вимагають постійних і істотних витрат;
- підсумовують контрагентні ризики;
- схильні до ризиків ринку деривативів і страхового ринку.

Зазначені проблеми страхування і хеджування диктують необхідність пошуку альтернативних, більш ефективних методів, заснованих на реалізації уніфікованого (або інтегрованого) підходу до локалізації факторів загроз економічній безпеці. Серед таких методів можна виділити як операційні, так і фінансові, а також їх поєднання, а саме:

- операційні коригування (зміна бізнес-процесів або їх параметрів);
- стратегічні організаційні зміни (структурні модифікації в масштабі підприємства);
- реальні опціони;
- альянсу стратегії;
- комбінування фінансового і страхового захисту;
- управління структурою капіталу підприємства;
- резервне фінансування.

Розглянемо можливості та особливості застосування деяких з цих підходів.

Найбільш відомий метод стратегічних організаційних змін - диверсифікація діяльності підприємства - може служити засобом нейтралізації і локалізації факторів загроз економічній безпеці різного характеру в масштабі всього підприємства. У цьому аспекті його можна розглядати як метод розподілу ризиків і загроз безпеці в межах підприємства з метою зниження їх концентрації. Для нефінансових компаній диверсифікація означає розробку сегменту бізнесу, безпосередньо не пов'язаного з традиційною спеціалізацією.

Так, найбільш актуальним для транспортних компаній видом диверсифікації є поєднання перевезень з логістичним бізнесом (розповсюдженням товарів - дистрибуцією, веденням складського господарства і т. і.), для чого розвивається відповідна інфраструктура. Також перевезення можуть здійснюватися в одному географічному регіоні або в різних регіонах, на різних ринках. Можна говорити і про диверсифікацію за видами вантажів або за маршрутами, а також про диверсифікацію по капіталу (власний і позиковий).

Фінансово-страхові методи також можуть зробити внесок у розвиток управління економічною безпекою транспортних підприємств. Перший з таких методів - інтеграція страхових та нестрахових ризиків підприємства - комбінування страхового та фінансового захисту.

У даному контексті мається на увазі перш за все об'єднання в одному полісі так званих спекулятивних і чистих корпоративних ризиків, що є досить оригінальним рішенням.

Важливим нововведенням контракту буде поєднання традиційних страхових ризиків і спекулятивного ризику. У силу того, що по валютному ризику можливі не тільки втрати, але і виграш, таке поєднання ризиків може дати часткову компенсацію втрат від застрахованих ризиків в рамках комбінованого продукту.

Загальний принцип полягає в тому, що захист від сукупного ризику завжди коштує менше, ніж покриття кожного виду ризику окремо.

У контексті специфіки діяльності транспортних підприємств представляється можливим придбання аналогічних пакетних полісів, що включають, наприклад, ризик зміни тарифних ставок, ризику «каско» і ризику нещасного випадку.

Важливим методом управління фінансовою безпекою можуть бути такі фінансові методи інтегрованого управління економічною безпекою, як гнучкі коригування структури капіталу підприємства та використання інструментів резервного фінансування для хеджування грошових потоків.

Таким чином, в цілях управління своєю економічною безпекою транспортним підприємствам необхідно постійно шукати альтернативні джерела фінансових ресурсів та шукати способи скорочення витрат і підвищення вартості бізнесу.